

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 25ης Νοεμβρίου 1971*

Στην υπόθεση 22/71,

η οποία έχει ως αντικείμενο αίτηση προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, του Tribunal de Commerce της Νίκαιας, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιόν του, μεταξύ

1) **Béguelin Import Co.**, Βρυξέλλες,

2) **S.A. Béguelin Import Co.**, Γαλλία, Παρίσι,

και

1) **S.A.G.L. Import Export**, Νίκαια,

2) **Karl Marbach**, Αμβούργο,

3) **Fritz Marbach**, Αμβούργο,

4) **Gebrüder Marbach GmbH**, Αμβούργο,

η έκδοση προδικαστικής απόφασης ως προς την ερμηνεία

— του άρθρου 85 της εν λόγω Συνθήκης,

— του κανονισμού 67/67 ΕΟΚ της Επιτροπής, της 22ας Μαρτίου 1967, περί εφαρ-

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

μογής του άρθρου 85, παράγραφος 3 της Συνθήκης, σε κατηγορίες συμφωνιών αποκλειστικότητας (ΕΕ, ειδ. έκδ. 08/01, σ. 65),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους R. Lecourt, Πρόεδρο, J. Mertens de Wilmars και H. Kutscher (εισηγητή), προέδρους τμήματος, A. M. Donner, A. Trabucchi, R. Monaco και P. Pescatore, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. Dutheillet de Lamothe
γραμματέας: A. Van Houtte

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(Το μέρος που περιέχει τα «περιστατικά» παραλείπεται)

Σκεπτικό

- 1 Με απόφαση της 8ης Φεβρουαρίου 1971, η οποία περιήλθε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 29 Απριλίου 1971, το Tribunal de Commerce της Νίκαιας υπέβαλε στο Δικαστήριο δύο ερωτήματα, ως προς την ερμηνεία του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ, καθώς και του κανονισμού 67/67 της Επιτροπής (ΕΕ, ειδ. έκδ. 08/01, σ. 65).

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 2 Το πρώτο ερώτημα αφορά τις μη κοινοποιηθείσες στην Επιτροπή συμφωνίες, με τις οποίες παραγωγός, εγκατεστημένος σε τρίτη χώρα, παραχωρεί σε επιχείρηση που υπάγεται στο δίκαιο ενός κράτους μέλους, το αποκλειστικό δικαίωμα να διανέμει τα προϊόντα του στο έδαφος του κράτους αυτού.
- 3 Το Δικαστήριο καλείται ιδίως να κρίνει αν, το κύρος τέτοιων συμφωνιών και η δυνατότητα αντιτάξεώς τους στους τρίτους, επηρεάζονται από το γεγονός ότι ο δικαιούχος της αποκλειστικότητας, ενώ έχει νομική προσωπικότητα, δεν αποτε-

λεί παρά την, χωρίς οικονομική αυτονομία, θυγατρική επιχείρησης εγκατεστημένης σε άλλο κράτος μέλος και στην οποία έχει παραχωρηθεί από τον ίδιο παραγωγό ανάλογο αποκλειστικό δικαίωμα για το έδαφος του δεύτερου αυτού κράτους.

- 4 Επί πλέον, το ερώτημα αποσκοπεί στον καθορισμό των άλλων προϋποθέσεων, από τις οποίες εξαρτάται, βάσει των κοινοτικών κανόνων, το κύρος των εν λόγω συμφωνιών και η δυνατότητα αντιτάξεώς τους στους τρίτους.

1. Επί της εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης

- 5 Α — Το πρώτο ερώτημα αφορά καταρχήν το αν η απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1, εκτείνεται στο γεγονός ότι μία μητρική εταιρία, εγκατεστημένη σε ένα κράτος μέλος και δικαιούχος δικαιώματος αποκλειστικότητας πωλήσεων, το οποίο εκτείνεται σε δύο κράτη μέλη, παραχωρεί ή επιτρέπει στη θυγατρική της να αποκτήσει, στο δεύτερο κράτος μέλος, την αποκλειστικότητα, εφόσον η αποκλειστικότητα αυτή αφορά το έδαφος του εν λόγω κράτους.
- 6 Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ερωτάται περαιτέρω ποιες είναι οι συνθήκες μιας παρόμοιας παραβίασης επί του κύρους της σύμβασης αποκλειστικότητας που συνήφθη με την εν λόγω θυγατρική.
- 7 Το άρθρο 85, παράγραφος 1, απαγορεύει τις συμπράξεις, όταν έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση του ανταγωνισμού.
- 8 Προκειμένου περί συμβάσεως αποκλειστικότητας πωλήσεων, η προϋπόθεση αυτή ελλείπει όταν παρόμοιο δικαίωμα αποκλειστικής διάθεσης μεταβιβάζεται από τη μητρική εταιρία σε θυγατρική της, η οποία, αν και έχει ξεχωριστή νομική προσωπικότητα, δεν απολαύει καμιάς οικονομικής αυτονομίας.
- 9 Επομένως, οι σχέσεις αυτές δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη για την εκτίμηση του κύρους συμφωνίας αποκλειστικότητας, η οποία έχει συναφθεί μεταξύ της θυγατρικής και ενός τρίτου.
- 10 Β — Μία συμφωνία, για να μην συμβιβάζεται με την Κοινή Αγορά και να απαγορεύεται από το άρθρο 85, πρέπει να «δύναται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών» και να έχει «ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα» την προσβολή «του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς».

- 11 Το γεγονός ότι μία από τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στη συμφωνία βρίσκεται σε τρίτη χώρα δεν εμποδίζει την εφαρμογή της διάταξης αυτής, εφόσον η συμφωνία παράγει τα αποτελέσματά της στο έδαφος της Κοινής Αγοράς.
- 12 Συμφωνία αποκλειστικότητας, συναφθείσα μεταξύ παραγωγού, υπηκόου τρίτης χώρας, και διανομέα, εγκατεστημένου στην Κοινή Αγορά, συγκεντρώνει τα δύο προαναφερθέντα κριτήρια όταν εμποδίζει, νομικά ή ουσιαστικά, την επανεξαγωγή από το διανομέα των εν λόγω προϊόντων σε άλλα κράτη μέλη, ή την εισαγωγή των προϊόντων αυτών από άλλα κράτη μέλη στην προστατευόμενη ζώνη και τη διάθεσή τους εκεί, από πρόσωπα άλλα εκτός από τον αποκλειστικό διανομέα ή τους πελάτες του.
- 13 Για να κριθεί αν συμβαίνει κάτι τέτοιο, πρέπει να ληφθούν υπόψη, όχι μόνο τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις ρήτρες της συμφωνίας, αλλά και το οικονομικό και νομικό πλαίσιο αυτής της συμφωνίας και ιδίως η ενδεχόμενη ύπαρξη παρόμοιων συμφωνιών, συναφθεισών μεταξύ του ίδιου παραγωγού και αποκλειστικών διανομέων, εγκατεστημένων σε άλλα κράτη μέλη.
- 14 Ειδικότερα, μία συμφωνία αποκλειστικότητας μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και να έχει ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση του ανταγωνισμού, εφόσον ο αποκλειστικός διανομέας μπορεί να εμποδίζει τις παράλληλες εισαγωγές από άλλα κράτη μέλη στο παραχωρηθέν έδαφος, χάρη στο συνδυασμό της συμφωνίας με τα αποτελέσματα εθνικής νομοθεσίας σε θέματα αθέμιτου ανταγωνισμού.
- 15 Επομένως, ο αποκλειστικός διανομέας δεν μπορεί να επικαλεστεί μία τέτοια νομοθεσία, παρά μόνο αν ο φερόμενος αθέμιτος χαρακτήρας της συμπεριφοράς των ανταγωνιστών του προκύπτει από στοιχεία άλλα εκτός από το γεγονός ότι αυτοί πραγματοποίησαν παράλληλες εισαγωγές.
- 16 Γ — Τέλος, για να υπάγεται στην απαγόρευση του άρθρου 85, η συμφωνία πρέπει να επηρεάζει αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και τον ανταγωνισμό.
- 17 Για να κριθεί αν συμβαίνει κάτι τέτοιο, τα στοιχεία αυτά πρέπει να τοποθετηθούν στο πραγματικό πλαίσιο όπου θα εμφανίζονταν χωρίς την επίδικη συμφωνία.
- 18 Συνεπώς, για να εκτιμηθεί αν μία σύμβαση, που περιέχει ρήτρα με την οποία παραχωρείται αποκλειστικό δικαίωμα πωλήσεων, υπάγεται στο άρθρο αυτό,

πρέπει να ληφθούν υπόψη, ιδίως, η φύση και η περιορισμένη ή όχι ποσότητα των προϊόντων που αποτελούν το αντικείμενο της συμφωνίας, η θέση και η σπουδαιότητα του παραχωρούντος και του αποκλειστικού διανομέα στην αγορά των εν λόγω προϊόντων, το αν η επίδικη συμφωνία είναι μεμονωμένη, ή, αντίθετα, αν περιλαμβάνεται σε σύνολο συμφωνιών, η αυστηρότητα των ρητρών που προορίζονται να προστατεύουν την αποκλειστικότητα, ή, αντιθέτως, οι παρεχόμενες δυνατότητες σε άλλα εμπορικά ρεύματα για τα ίδια προϊόντα, μέσω επανεξαγωγών ή παράλληλων εισαγωγών.

2. Επί της εφαρμογής του κανονισμού 67/67

- 19 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, «το άρθρο 85, παράγραφος 1, της συνθήκης κηρύσσεται ανεφάρμοστο μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 1972 στις συμφωνίες, στις οποίες συμμετέχουν μόνο δύο επιχειρήσεις» και με τις οποίες συνομολογείται «με σκοπό τη μεταπώληση», είτε ανάληψη υποχρέωσης αποκλειστικής διάθεσης είτε ανάληψη υποχρέωσης αποκλειστικής προμήθειας είτε και τα δύο.
- 20 Δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2 του ίδιου κανονισμού, δεν μπορεί να επιβληθεί στον κατ' αποκλειστικότητα εμπορευόμενο άλλος περιορισμός ανταγωνισμού, πλην αυτών που προσδιορίζονται στην εν λόγω παράγραφο 1 και οι οποίοι δεν περιλαμβάνουν την απαγόρευση επανεξαγωγής των εν λόγω προϊόντων σε άλλα κράτη μέλη.
- 21 Η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου, απαριθμεί, πάντοτε χωρίς να αναφέρει την απαγόρευση επανεξαγωγής, ορισμένες υποχρεώσεις του αποκλειστικού αντιπροσώπου που «δεν αντιτίθενται στη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 1, παράγραφος 1» του κανονισμού.
- 22 Επομένως, η συλλογική εξαίρεση που προβλέπει ο κανονισμός 67/67 δεν εφαρμόζεται, εφόσον η συμφωνία απαγορεύει στον αποκλειστικό αντιπρόσωπο να επανεξάγει τα εν λόγω προϊόντα σε άλλα κράτη μέλη.
- 23 Επιπλέον, στην περίπτωση κατά την οποία η συμφωνία δεν περιλαμβάνει απαγόρευση επανεξαγωγής, παρατηρείται ότι, κατά το άρθρο 3 του κανονισμού αυτού, μια τέτοια συμφωνία δεν υπάγεται στην εν λόγω εξαίρεση εάν οι συμβαλλόμενοι «περιορίζουν τη δυνατότητα για τους μεταπωλητές ή καταναλωτές να προμηθεύονται τα προϊόντα που προβλέπονται στη σύμβαση, από άλλους εμπορευομένους στο εσωτερικό της κοινής αγοράς», ιδίως όταν «ασκούν άλλα δικαιώματα ή λαμβάνουν μέτρα με σκοπό να παρεμποδίζουν μεταπωλητές ή καταναλωτές να προμηθεύονται προϊόντα, τα οποία προβλέπονται στη σύμβαση,

σε άλλα τμήματα της κοινής αγοράς, ή να τα πωλούν εντός της περιοχής που αφορά η σύμβαση».

24 Συνεπώς, μια τέτοια άσκηση εμποδίζει επίσης την υπαγωγή της συμφωνίας μεταξύ του αποκλειστικού αντιπροσώπου και του παραχωρήσαντος την αποκλειστικότητα στην εξαίρεση του άρθρου 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 67/67.

3. Επί της εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 2, της Συνθήκης

25 Κατά το άρθρο 85, παράγραφος 2, της Συνθήκης «οι απαγορευόμενες δυνάμει του παρόντος άρθρου συμφωνίες ή αποφάσεις είναι αυτοδικαίως άκυρες».

26 Συνεπώς, μια συμφωνία που υπάγεται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού και δεν έχει αποτελέσει το αντικείμενο ατομικής ή συλλογικής δήλωσης περί μη εφαρμογής, βάσει του άρθρου 3, κηρύσσεται άκυρη, στο μέτρο που το αντικείμενο ή το αποτέλεσμά της είναι ασυμβίβαστα με την απαγόρευση της παραγράφου αυτής.

27 Αν και μια τέτοια συμφωνία, μη κοινοποιηθείσα στην Επιτροπή, αλλά για την οποία δεν υφίσταται υποχρέωση κοινοποίησης δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου (ΕΕ, ειδ. έκδ. 05/01, σελ. 25 επ.), αναπτύσσει πλήρως τα αποτελέσματά της, εφόσον δεν διαπιστώνεται η ακυρότητά της, εντούτοις, η απαλλαγή από την υποχρέωση αυτή δεν εφαρμόζεται παρά σε ορισμένες συμφωνίες, στις οποίες «συμμετέχουν μόνον επιχειρήσεις ενός κράτους μέλους», ή στις συμφωνίες οι οποίες έχουν μόνο το αντικείμενο ή τα αποτελέσματα που καθορίζονται από το προαναφερθέν άρθρο 4, παράγραφος 2.

28 Οι επίμαχες συμφωνίες δεν ικανοποιούν ούτε τον πρώτο ούτε το δεύτερο από τους όρους αυτούς, εξαιτίας του γεγονότος ότι ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη υπάγεται στο δίκαιο τρίτου κράτους και διότι το αντικείμενο ή τα αποτελέσματα των συμφωνιών αυτών διαφέρουν από αυτά που αναφέρει η προαναφερθείσα διάταξη.

29 Δεδομένου ότι η ακυρότητα του άρθρου 85, παράγραφος 2, είναι απόλυτη, συμφωνία, η οποία είναι άκυρη δυνάμει αυτής της διατάξεως, δεν παράγει αποτελέσματα στις σχέσεις μεταξύ των συμβαλλομένων και δεν αντιτάσσεται στους τρίτους.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 30 Με το δεύτερο ερώτημα, το Δικαστήριο καλείται να κρίνει αν μια «διαδικασία εισαγωγής» όπως την περιγράφει το εθνικό δικαστήριο, είναι ασυμβίβαστη προς το άρθρο 85 της Συνθήκης, ή ακόμη αν υπάγεται στην προβλεπόμενη από τον κανονισμό 67/67 εξαίρεση.
- 31 Κατά το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, η απαγόρευση της διάταξης αυτής δεν αφορά τις «συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων», τις «αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων» και τις «εναρμονισμένες πρακτικές», παρά μόνο στο μέτρο που αυτές οι συμφωνίες, αποφάσεις ή πρακτικές επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την προσβολή του ανταγωνισμού.
- 32 Μία εισαγωγή ή εξαγωγή δεν έχει, αυτή καθαυτή, ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την προσβολή του ανταγωνισμού υπό την έννοια του άρθρου 85.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

έχοντας υπόψη τα διαδικαστικά έγγραφα,

αφού άκουσε την έκθεση του εισηγητή δικαστή, τις προφορικές παρατηρήσεις της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των διαδίκων της κύριας δίκης, καθώς και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα,

έχοντας υπόψη τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και ιδίως τα άρθρα 85 και 177, τον κανονισμό 17 του Συμβουλίου περί της εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης και ιδίως το άρθρο 4, τον κανονισμό 67/67 της Επιτροπής περί της εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 3 της Συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών αποκλειστικότητας, το Πρωτόκολλο περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ιδίως το άρθρο 20 και τον κανονισμό διαδικασίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε, με απόφαση της 8ης Φεβρουαρίου 1971, το Tribunal de Commerce της Νίκαιας, αποφαινεται:

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 1) Οι σχέσεις μεταξύ δύο εταιριών, η μία από τις οποίες δεν έχει καμία οικονομική αυτονομία έναντι της άλλης, δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη για την εκτίμηση του κύρους συμφωνίας αποκλειστικότητας, συναφθείσας μεταξύ της θυγατρικής και ενός τρίτου.
- 2) Συμφωνία αποκλειστικότητας, συναφθείσα μεταξύ παραγωγού, υπηκόου τρίτης χώρας, και διανομέα εγκατεστημένου στην Κοινή Αγορά υπάγεται στην απαγόρευση του άρθρου 85 της Συνθήκης, όταν εμποδίζει, νομικά ή ουσιαστικά, την επανεξαγωγή από το διανομέα των εν λόγω προϊόντων σε άλλα κράτη μέλη, ή την εισαγωγή των προϊόντων αυτών από άλλα κράτη μέλη στην προστατευόμενη ζώνη και τη διάθεσή τους εκεί από πρόσωπα άλλα, εκτός από τον αποκλειστικό διανομέα ή τους πελάτες του.

Αυτή η τελευταία προϋπόθεση συντρέχει ιδίως όταν ο αποκλειστικός διανομέας μπορεί να εμποδίζει τις παράλληλες εισαγωγές από άλλα κράτη μέλη στο παραχωρηθέν έδαφος, χάρη στο συνδυασμό της συμφωνίας με τα αποτελέσματα εθνικής νομοθεσίας σε θέματα αθέμιτου ανταγωνισμού.

- 3) Η συλλογική εξαίρεση που προβλέπεται από τον κανονισμό 67/67 σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, δεν εφαρμόζεται όταν η συμφωνία απαγορεύει στον αποκλειστικό διανομέα την επανεξαγωγή των εν λόγω προϊόντων σε άλλα κράτη μέλη.
- 4) Δεδομένου ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 85, παράγραφος 2, της Συνθήκης ακυρότητα είναι απόλυτη, η πληττόμενη με ακυρότητα συμφωνία δεν παράγει αποτελέσματα στις σχέσεις μεταξύ των συμβαλλομένων και δεν αντιστάσσεται στους τρίτους.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 5) Μία εισαγωγή ή εξαγωγή, αυτή καθαυτή, δεν μπορεί να υπάγεται στην απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

Lecourt

Mertens de Wilmars

Kutscher

Donner

Trabucchi

Monaco

Pescatore

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Νοεμβρίου 1971.

Ο Γραμματέας
A. van Houtte

Ο Πρόεδρος
R. Lecourt